

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

СЕРЕДА
17 березня
2004 року

№ 50 (3300)

ФОТОФАКТ

Представники профспілки підприємців із Харківщини провели пікетування Кабінету Міністрів України. Мета заходу — домогтися відкликання законопроектів, що стосуються змін у системі пенсійного оподаткування.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

СУД ІДЕ!

Процес загрожує бути гучним

Адвокати захищатимуть Лазаренка за допомогою записів Мельниченка

Розпочатий цього тижня у Сан-Франциско судовий процес проти экс-прем'єра Павла Лазаренка адвокати підсудного хочуть перетворити на процес проти української влади. При цьому вони намагаються довести, що экс-прем'єр — «жертва режиму».

Нагадаємо, що Павла Лазаренка обвинувачують у відмиванні 114 млн. доларів під час використання рахунків в американських банках з 1992 по 1999 рік. Крім того, Генпрокуратура України назвала П. Лазаренка замовником убивств народних депутатів Євгена Щербаня та Вадима Гетьмана. Швейцарське правосуддя також обвинувачує экс-прем'єра у відмиванні грошей.

Однак адвокати Лазаренка обіцяють, що судовий процес водночас стане і «неофіційним» початком антикорупційного процесу проти президента України і його найближчого оточення». При цьому адвокату Деніелу Горовицю вдалося переконати американський суд залучити як докази записи, зроблені майором Мельниченком.

ДУХОВНІСТЬ

Картини повернуться до Києва

Днями Генеральному консульству України в Нью-Йорку урочисто передано сім художніх полотен — портретів українських гетьманів і жіночих постатей XVII—XVIII століть, а також бронзовий барельєф гетьмана Павла Скоропадського. Найближчим часом їх буде відправлено до Києва — в український Музей гетьманства.

Картини написані в 1920-х роках у Берліні відомою художницею Ольгою Мордвиною на замовлення Павла Скоропадського і є копіями оригінальних полотен XVIII століття, знищених під час громадянської війни. Власниця картин, дочка українського гетьмана Олена Отт-Скоропадська, вирішила передати раритети в дарунок Україні. До цього вони зберігалися в Східноєвропейському дослідному інституті ім. В. Липинського у Філадельфії. І ось днями між українським Генконсульством та інститутом підписано Угоду про передачу згаданих робіт в Україну.

Я ВАМ ПИШУ...

Наяву, що уві сні

Нам, ветеранам війни, ще сняться жахливі сни про війну, як ми, молоді, воювали з фашистами. Тоді ми об'єдналися і вигнали ворога з рідної землі. Потім ті, кому пощастило, повернулися додому. Колишні солдати почали господарювати і відбудовувати зруйноване війною. Прикро, що нині знову розвалено і розкрадено колись квітучу країну. Заводи не працюють, села вимирають, поля заростають бур'янами... Без фашистської навали.

В. ТЕСЕЛЬКО,
ветеран Великої Вітчизняної війни.

Охрімівичі
Чернігівської області.

ФОТОФАКТ

Київський державний театр оперети, готуючись до свого 70-річчя, порадував глядачів прем'єрою. Цього разу — музичною казкою «Дюймовочка» за мотивами однойменного твору Ганса-Крістіана Андерсена.

Фото агентства «Прес-КІТ».

УРЯД ОБІЦЯЄ: КОЛИСЬ СТАНЕМО БАГАТШИМИ

Ранкове засідання 16 березня

Верховна Рада вчора затвердила програму діяльності уряду «Послідовність. Ефективність. Відповідальність».

Для того, щоб розпочати пленарне засідання, у якому брали участь члени уряду на чолі з Прем'єр-міністром Віктором Януковичем, народні депутати мали проголосувати за принципове питання: про внесення до порядку денного та ухвалення рішення з питання про програму діяльності Кабінету Міністрів України «Послідовність. Ефективність. Від-

повідальність». Прийняття програми дало б змогу урядові працювати над завданнями, які перед ним стоять, принаймні протягом року.

Гостра дискусія показала, що фракції «Наша Україна», БЮТ, комуністи і соціалісти не погоджувалися з такою постановкою питання. На їхню думку, це суперечить нормам Регламенту, згідно з якими уряд зобов'язаний звітувати після річної діяльності, а парламент вирішувати: висловити йому вотум довіри чи ні.

(Закінчення на 2-й стор.).
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У НОМЕР

Банкрути за власним бажанням

Калуське відкрите акціонерне товариство «Карпатнафтомаш», у недалекому минулому флагман з випуску нафтового обладнання, ось-ось опиниться у борговій ямі. До того ж рішення про оголошення банкрутства прийняли самі працівники. Підтримала їх і обласна рада профспілки працівників нафтової та газової промисловості. За словами голови цієї ради Святослава Остап'юка, на 1 березня борги із зарплати сягнули тут одного мільйона гривень. Із трьох тисяч працівників залишилося близько 160. Виробництво, по суті, зупинилося, нові власники майже щодня вивозять машини з цехів майно. Обласна влада відмовляється втрутитися у ситуацію, адже ні державної, ні комунальної власності на підприємстві не залишилося. Врешті люди самі зрозуміли, що зупинити процес остаточного розвалу можна, хіба що розпочавши процедуру банкрутства. Вони сподіваються, що в такий спосіб збережуть майно, яке ще залишилося, і погасять хоча б борги із зарплати, повідомляє наш власний кореспондент з Івано-Франківської області Дарина НАЗАРЧУК.

Із лікарні — до суду

80 тисяч гривень має сплатити Вінницька міська лікарня №1 одному зі своїх пацієнтів. Для цього лікувального закладу ще половина коштів, передбачених у бюджеті на лікування хворих на весь нинішній рік(!).

Позивач, суддя за фахом, звинуватив лікарів у неналежному лікуванні. До речі, ще один позов на суму 100 тисяч гривень подав його батько, який стверджує, що дуже хвилювався за здоров'я сина й сам зліг у лікарню.

Усі її рахунки міською виконавчою службою заблоковано протягом тижня.

Прохання адміністрації лікарні дозволити використовувати хоча б кошти на придбання ліків і харчування хворих судом не взято до уваги.

Лікарня №1, де працюють 1200 осіб, — єдиний у місті заклад, що має інфарктне та інсультне відділення, повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.

Голодовкою — по боргах і перевірках!

Майже сто робітників Придніпровського гідрометалургійного заводу (Дніпропетровська область) продовжують голодовку, вимагаючи повної виплати боргів із зарплати, повідомив нашому кореспондентові телефоном перший заступник директора підприємства В'ячеслав Сбоев. За його словами, за 14 місяців вони становлять 1,1 мільйона гривень. Заборгованість перед кожним із голодуючих — 6—7 тисяч. Акція протесту проходить у червоному куточку заводоуправління. Це вже третя голодовка робітників заводу. Дві попередні — в серпні та грудні 2003 року — було припинено після погашення частини боргів.

***

А тижнева голодовка 35 вчителів кіровоградської Української гімназії імені Т. Шевченка завершилася хіба що створенням при навчальному закладі «Ліги захисту прав учнів і педагогів». Як ми вже повідомляли, сіячі розумного, доброго, вічного протестували проти незаконних, на їхню думку, дій контролюючих і правоохоронних органів. Але припинили акцію після того, як лікарі висловили занепокоєння станом здоров'я деяких її учасників. Сторони залишилися, як то кажуть, при своїх інтересах: перевірки тривають, а вчителі воліють боротися і далі. Тепер через посередництво новоствореної організації, повідомляє наш власний кореспондент Олег БОНДАР.

Коротко про важливе

Учора

■ В Аммані (Йорданія) українські підприємці на чолі з президентом УСПП А. Кінахом взяли участь у роботі міжнародної виставки з питань відновлення Іраку.

Сьогодні

■ У Києві буде оприлюднено результати соціологічного дослідження на тему «Май-

бутній Президент України: суспільні очікування», що проводилося Соціологічною службою Національного інституту стратегічних досліджень.

Завтра

■ Громадський комітет пам'яті жертв Бабиного Яру проведе в Києві «круглий стіл» на тему «Бабин Яр — від пам'яті жертв до єднання пам'яті».

На Керченському стрілочному заводі згадують роки безгрошів'я, страйків, занепаду як страшний сон

ПОЛІТИКА

Уряд обіцяє: колись станемо багатшими

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 16 березня
(Початок на 1-й стор.).
«Наша Україна» і БЮТ навіть попросили півгодинної перерви. Але після інформації народного депутата Сергія Соболєва парламентарії не погодились припиняти роботу і продовжили засідання. 228 голосами народні депутати внес-

тор Янукович, який докладно проаналізував досягнення і невдачі в економіці, соціальній політиці тощо.

Оцінюючи нову програму, Віктор Янукович наголосив: вона відповідає насущним проблемам, над якими працює суспільство. Зокрема, уряд планує забезпечити збільшення обсягів держбюджету на 60 відсотків, зростання зарплати на 15 відсотків, створити 600 тисяч нових робочих місць, залучити до 2 мільярдів доларів іноземних інвестицій і добитися зростання валового внутрішнього продукту на 9,9 відсотка. На цій основі досягти підвищення життєвого рівня населення та прискорити входження України до європейської спільноти.

Григорій ГРИНЬ, Анатолій КАРАСЬ.

На знімку: біля Верховної Ради відбувся спільний мітинг протесту Всеукраїнського молодіжного об'єднання «Молодь — надія України», «Народної опозиції», «Молодої Прогресії», ВГО «Спротив». Головною вимогою пікетувальників була відставка нинішнього уряду.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

У Варшаві нас зрозуміли

ТОЧКА ЗОРУ

«Голос України» не раз розповідав про те, як приватизаційне відомство уряду Польщі відмовило українській компанії «Індустріальний союз Донбасу» (ІСД) в інвестиційних амбіціях і визначило головним інвестором комбінату Гута Ченстохова британсько-індійську компанію LNM. Українські та польські парламентарії під час засідання у Варшаві президії парламентської асамблеї двох країн обговорили ситуацію, що склалася. В якому руслі проходили переговори і чим вони закінчилися, я поцікавився у керівника української делегації, заступника Голови Верховної Ради **Олександра ЗІНЧЕНКА**. Ось його відповідь:

— Приватизація конкретного об'єкта, на мій погляд, має відбивати основні підходи до розвитку економічної інтеграції. Що мали? По-перше, такої великої інвестиції (з боку ІСД. — Авт.) у нас ще не було. Зрозуміло, що від України пішла величезна енергія. По-друге, до підписання ключових документів тендер мав одні особливості, але чомусь вистачило кількох годин, щоб поміняти акценти. Отже, голосування засвідчило, що ми маємо право поставити низку

запитань. Україна і надалі наполягатиме на тому, щоб приватизаційні конкурси проводили максимально публічно і прозоро. Якщо такі підходи буде збережено, я маю на увазі відкритість і прозорість, тоді нам не натякатимуть на «деякі особливості» або «пріоритети», а казатимуть конкретно, що мають на увазі. Це — шодо економічних підходів.

Ви знаєте про мотивацію деяких польських чиновників, відповідальних за прива-

тизацію польського металургійного комбінату. Я з нею не погоджуюся. Хоч я не економіст. Нехай питання приватизації окремого об'єкта стосується конкретної компанії. Але зверніть увагу, про які держави, які зовнішні ринки, зрештою, про який розмір заявленої інвестиції мова! Зрозуміло, якщо така інвестиція поглибить рівень економічної інтеграції України, то це добре, бо йдеться про наші робочі місця і наші податки! Ми запросили до розмови і дали зрозуміти польському уряду, що ми пропонуємо їм підприємствам узяти участь в українській приватизації на Донеччині, Харківщині, в інших регіонах. Тобто запропонували піднятися на вищий рівень економічної інтеграції, але в цьому випадку одне підприємство може стати на заваді всім зусиллям. Недооцінка економічної мотивації дуже небезпечна. І, схоже, нас зрозуміли. Оскільки остаточного рішення не прийнято. Наша компанія одержала ексклюзивне право на переговори до 30 березня цього року. А вже після цього всіх причетних до конкурсу поінформують про подробиці процесу і мотивацію остаточного рішення. І відкиньте будь-які підозри в лобізмі. В переговорах брали участь здебільшого представники опозиційних фракцій.

Сергій ВЛАД.

Промінвестбанк — банк, якому довіряють громадяни

Промінвестбанк — один із лідерів банківської системи України. Станом на 1 січня 2004 року клієнтами банку були 2,7 млн. фізичних осіб.

Свідченням довіри до Промінвестбанку є постійне зростання коштів на вкладних рахунках. За 2003 рік залишки вкладів в установу банку зросли в 1,6 разу, тобто на 1 млрд. грн., і на 1 січня 2004 року становили 2,8 млрд. грн., а на сьогодні вже перевищили три мільярди. З нагоди досягнення Промінвестбанком тримільярдного рубежу вкладів серед вкладників проведено розіграш 300 грошових призів по 5000 грн. Наприкінці минулого року Промінвестбанком здійснено акцію «Новорічний подарунок», у рамках якої

Працювати над демократією спільно

Перебіг політичної реформи, президентські вибори в Україні, Стамбульський саміт НАТО

Ці теми стали основними під час зустрічі Голови Верховної Ради України Володимира Литвина з президентом Комітету США при НАТО Брюсом Джексоном.

Іх розмова тривала втричі довше від запланованого часу. «Голова парламенту говорив про ті питання, що стоять на порядку денному, — заявив журналістам Брюс Джексон по закінченні переговорів. — Зокрема, йшлося про проведення реформ і просування України у НАТО». Володимир Литвин, за словами Джексона, пояснив подальші кроки парламенту стосовно політреформи, спрямовані на децентралізацію влади. «А в мене була можливість поінформувати главу парламенту та його колег про нинішнє сприйняття України. Зокрема, про імідж країни, в якій преса не є цілком вільною і переслідуються деякі представники опозиції», — сказав глава Комітету США при НАТО.

Короткий коментар до зустрічі дав і прес-секретар глави ВР Ігор Сторожук. На думку Володимира Литвина, парламент сьогодні докладає значних зусиль для розвитку демократії в нашій країні. «ВР також робитиме все можливе для забезпечення прозорих виборів, бо вибори — один із критеріїв і один із важливих етапів розвитку демократії в нашій країні», — заявив Голова Верховної Ради. Брюс Джексон також підтвердив, що «майбутні вибо-

Фото Юрія ІЛЛЕНКА (Укрінформ).

ри — визначальний момент у відносинах України з Заходом».

За словами Ігоря Сторожука, Володимир Литвин виступив за те, щоб «Україну активно втягували в європейські та світові процеси, а не очікували нашої реакції на заяви з того чи іншого приводу». «Гадаємо, найефективнішим був би процес позитивної спільної роботи з розвитку демократії в нашій державі», — наголосив глава ВР. Крім того, він заявив, що Україна має всі підстави переходити на більш високій рівень співробітництва з Північноатлантичним альянсом, у ре-

зультаті якого вона зможе стати членом НАТО. «Рівень співробітництва буде предметом розмови між генсеком НАТО і заступником держсекретаря США», — заявив журналістам Брюс Джексон, додавши, що для того, щоб почати серйозний діалог, Україні треба продемонструвати прихильність до таких цінностей, як свобода ЗМІ та терпиме ставлення до політичної опозиції, «щоб ні спецслужби, ні податкові органи не втручалися в політичне життя»: «Поки що це перешкода для відносин і з НАТО, і з ЄС».

Яна СТАДІЛЬНА.

На всі запитання, що стосуються діяльності МЗС, відповідають інформагентства

«ГУ» не раз писав про непрофесіоналізм прес-служби МЗС України. Про її знаменитого невловимого прес-секретаря Маркіяна Лубківського, номера мобільного телефону якого не знають не те що журналісти, а навіть його заступник. Черговим приводом для обурення стало вчорашнє спілкування з представницею прес-служби, котра не назвалася.

У процесі підготовки матеріалу, присвяченого річниці початку війни в Іраку, я зателефонувала до МЗС, щоб довідатися, як зв'язатися з представниками нашого посольства в Іраку. В прес-службі мені відповіли по-одеськи — запитанням на запитання: «А на сьогоднішньому брифінгу ви були?» Потім, навіть не вислухавши суті мого запитання, однак порадившись з кимось, прикривши рукою слухавку, дівчина заявила, що

про посольство йшлося на брифінгу, і вся інформація буде на сайтах інформагентств. На запитання, чи повідомляти телефон посольства на брифінгу, панянка відповіла телефоном довідкової служби МЗС. Звичайно, там жодних номерів телефонів не було.

Мабуть, кидання слухавок і таке спілкування — реакція прес-служби на наші критичні зауваження, що її підтримує інформативне МЗС, в якого постійно, за словами його підлеглих, засідає Маркіян Лубківський.

Яна ОСАДЧА.

Нагадаємо Міністру закордонних справ України Костянтину Грищенку та усім його підлеглим норми Закону «Про інформацію», зокрема ст.32: «Органи законодавчої, виконавчої та судової влади України, їх посадові особи зобов'язані надавати інформацію, що стосується їх діяльності, письмово, усно, по телефону чи використовуючи публічні виступи своїх посадових осіб».

Нашим в Іраку заплатять більше, а іспанців виведуть?

Президент України Леонід Кучма дав доручення щодо поліпшення умов перебування, технічного оснащення і збільшення грошового забезпечення українського контингенту в Іраку, котрий набагато більший за іспанський — 1800 військовослужбовців проти 1300, яких збираються вивести.

Тим часом Європа переживає справжній шок від наслідків теракту, що стався в Іспанії 11 березня. Запроваджуються посилені заходи безпеки, перевірки на кордонах, в аеропортах і на залізницях. Зокрема, у Франції відновлено прикордонний огляд автомобілів і перевірку документів. У посольстві Франції в Україні спростували повідомлення деяких ЗМІ про те, що ця країна призупинила дію Шенгенських угод. Йдеться лише про поновлення прикордонного контролю, що зовсім не суперечить суті угод. Правила в'їзду до країни не змінюються.

Цього тижня в Україну привезуть тіло нашого співвітчизника, котрий загинув в Іспанії. Внаслідок теракту загалом страждало четверо українців, троє з яких, на щастя, живі. Припускають, що в скорботному списку незабаром з'явиться ще одне українське прізвище. Як повідомив другий секретар Посольства України в Іспанії Тарас Боецький, родичі чоловіка вже здали аналіз ДНК для ідентифікації. Усього на момент, коли матеріал готувався до друку, невідомими залишалося майже двадцять тіл.

Ганна ЛУКАНСЬКА, Наталя ФІЛІПЧУК.

У Батумі скуповують сіль і сірники

Президент Грузії заручився підтримкою світового співтовариства й оголосив економічну блокаду Аджарської автономії. Про це Саакашвілі заявив, коли минув термін ультиматуму, пред'явленого ним главі Аджарії Асланові Абашидзе. «Моя мета — провести в Грузії демократичні парламентські вибори», — заявив журналістам Михайло Саакашвілі. За його словами, він готовий зустрітись і почати діалог з Абашидзе, а поки що вчинено безпрецедентний крок — встановлено обмеження і контроль за переміщенням будь-яких вантажів у морському порту Батумі, закрито батумський аеропорт, митницю в Сарпі. Заморожено всі рахунки уряду автономії, у

банківських установах Грузії анульовано ліцензії всіх банків, що діють в Аджарії. Перекрито практично всі джерела фінансування місцевого керівництва, «поки воно не візьметься за розум». Аджарія готова протистояти. У тому числі і збройному вторгненню. З такою заявою виступив глава МВС автономії Джамал Гогітідзе. У Батумі закриті магазини і крамнички. Це пов'язано з акціями попитом на предмети першої необхідності: хліб, сіль, картоплю, борошно, макарони тощо. Багато які магазини закрито на переоблік для того, щоб установити вищі ціни.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Тбілісі.

І у кримській столиці будуть наші світлиці

НА КОНТРОЛІ «ГУ»

Як уже повідомляв «ГУ», у Сімферополі триває будівництво першої української школи-гімназії на 720 учнівських місць.

Нині 60 монтажників працюють цілодобово, 250 опоряджувальників — світловий день. Спеціалісти успішно прокладають мережі тепло- і водопостачання. Вже покрито дахом корпус для учнів молодших класів (**на знімку**). Закінчено оздоблення підлоги, стін і стелі, обштукатурено та облицьовано плиткою всі три поверхи, змонтовано радіатори...

Учебний корпус для старшокласників згідно з графіком буде готовий до кінця березня. Водночас розгорнуто роботи зі спорудження адміністративного корпусу з їдальнею. На спорткомплексі з басейном зводять перший поверх. Масштабне будівництво завершиться у липні здачею корпусу з активом залом і бібліотекою.

Якість робіт контролює і директор гімназії Наталія Іванівна Руденко. Приходять помілюватися сучасними корпу-

сами юні гімназисти з батьками. Адже 445 учнів оберугу українського слова на півострові вже сім років чекають на новосілля, тулячись у крихітному приміщенні колишнього дитсадка і в — класах, що їх надали сусідні школи.

З першого дня створення гімназії з державною мовою викладання тут прагнуть учитися не лише юні сімферопольці, а й діти з усього півострова. Адже знання в українській гімназії прищеплює колектив кваліфікованих педагогів-ентузіастів. Тож учні часто перемагають на різноманітних олімпіадах і конкурсах.

Чітко організований процес на зразковому будівельному майданчику переконує: якщо ще півроку обійдеться без прикрих несподіванок — наступне 1 вересня стане незабутнім святом для юних гімназистів.

Фото Юрія ЖАГІНА.

...Хоча на зразковій будові загальнодержавного значення, якою опікується сам Президент України, не все безхмарно. Проект семирічної давності не зміг врахувати вартості сучасних матеріалів.

Однак, як запевнив на робочій нараді безпосередньо на

об'єкті кримський прем'єр Сергій Куніцин: «кошторис буде збільшено, нові джерела функціонування, зокрема й позабюджетні, вишукують. Гадаю, гімназію здамо вчасно, з відмінною якістю».

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

«Нехай мудрість допоможе нам іти у XXI століття...»

У СВІТІ

Ще давні греки зауважили, що політика — то державні і суспільні справи, а філософія — мудрість. Тож неважко уявити, як ми з вами жили б, добродії, коли завжди у нашої політиці панувала б мудрість.

Посприяття реалізації цих важливих категорій вирішив авторський колектив науковців на чолі з народним депутатом України, міністром Кабі-

нету Міністрів, кандидатом філософських наук Анатолієм Толстоуховим (він — автор і керівник проекту), котрий завершив випуск шеститомника «Філософія і політика». Відкриваючи презентацію цього неординарного видання, яка відбулася в Інституті міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, його директор, академік НАН України, керівник редакційної ради шеститомника Леонід Губерський сказав:

— Шеститомник — ґрунтовне, перше систематизоване видання. Особливо однойменний енциклопедичний словник, у підготовці якого взяло участь понад 80 вчених, політиків і викладачів. Значний інтерес викликають і чотири томи хрес-

томатії, і підручник. Останній допоможе студентам, наприклад, опанувати важливу тему, ознайомитися з сучасними філософсько-політичними засадами трансформації українського суспільства.

Дякуючи усім, хто прийшов на презентацію видання, Анатолій Толстоухов, зокрема, зауважив:

— Два роки ми працювали, і чесно скажу: спершу не вірилося, що проект здійсниться... Ми не ставимо крапку в цій справі, бо в політиці є свої соціологія і психологія. А ще філософія, як відомо, — мудрість. Тож нехай вона допоможе нам іти у XXI століття...

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

На знімку: під час презентації видання. Виступає Анатолій Толстоухов.

Живописні маршрути

У Львівському палаці мистецтв відкрито постійно діючу експозицію, присвячену Кобзареві.

Головні експонати Тарасової світлиці — картини, виконані під час експедицій Шевченковими місцями. Художники виїжджали на батьківщину Тараса, мандрували маршрутами його подорожей Україною, побували також у Литві, Санкт-Петербурзі та Казахстані.

Львів.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Мигалки не засліпили

ПОСТ ДАІ

Багато хто знає, які незручності іноді створюють автомобілі, оснащені спеціальними сигнальними пристроями. Донецькі даїшники спецпідрозділу «Кобра» почали суворіше контролювати появу їх на дорогах, вилучати липові мигалки.

Якось у місті їхню увагу привернув автомобіль «Мерседес-Бенц-G500», що при включенні мигалці намагався було виїхати на червоний сигнал світлофора. Співробітники ДАІ зупинили порушника. Молодик з незворушним виглядом почав доводити,

що він «свій», пред'явивши при цьому посвідчення-дозвіл. На фотографії водій був у формі офіцера міліції, а службового посвідчення не мав. Крім цього, не мав дозволу на спеціальні звукові і світлові пристрої, встановлені на автомобілі. Знайшли в нього і пістолет, споряджений гумовими і дробовими патронами. Дозволу на носіння і зберігання його також не було. Хазяїн автомобіля, який прибув за кілька хвилин, намагався «розв'язати питання» неадекватними методами. Довелося обох доставити до районного відділу міліції.

Володимир ЕННАНОВ.

Житло — за власні кошти

ТЕНДЕНЦІЇ

Співпраця столичного інвестора з місцевими будівельниками протягом трьох останніх років дала можливість відбудити занепаду галузь. Торік, скажімо, житла введено в експлуатацію на 10,5 відсотка більше, ніж у 2002 році: новоселами стали 3,1 тисячі сімей.

Збудову нового мікрорайону Вінниці «Поділля» «Київмськбуд» розпочав разом із Вінницьким БМУ-3.

Більше будують не тільки в обласному центрі: таку тенденцію зафіксовано у 16 із 27 районів області. Майже половину квартир і будинків із загальною площею 302,3 тисячі квадратних метрів здано у райцентрах і селах області. Спеціалісти звертають увагу ще на одну обставину: переважну більшість зданого житла (79,5 відсотка) споруджено за кошти його власників.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

СКАНДАЛ

Наголо обстригла ученицю

За крадіжку десяти гривень вихователька Очаківської школи-інтернату обстригла наголо десятилітню вихованку. Причому відбувалося це в присутності однокласників, із застосуванням фізичної сили і психологічного тиску. У своєму поясненні вихователька зазначила, що проінформувала про свої дії адміністрацію школи, але реакції не було.

Як повідомила начальник відділу прокуратури області Ольга Козлова, перевіркою встановлено, що вихованка протягом 2003 року не раз вчиняла крадіжки із сумок учителів і вихователів. Але

належної виховної і профілактичної роботи з дівчинкою не проводили і в міліцію про це не повідомляли.

Порушено дисциплінарне провадження стосовно директора Очаківської загальноосвітньої школи-інтернату. Нагадаємо, у відповідності зі статтею 39 Закону України «Про загальну середню освіту» директор зобов'язаний забезпечувати права вихованців на захист від будь-якого фізичного чи психічного насильства.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

Фото Миколи МЯКШИКОВА (Укрінформ).

До 60-річчя звільнення Дніпропетровська нову машину одержав ветеран війни, інвалід II групи Василь Журавель.

ФОТОФАКТ

Ліна КУЦЬ.

ЦІНИ

Лютнева інфляція відступила

Лютнева інфляція виявилася де-юре неочікуваною. Дивний не сам факт її гальмування, а глибина цього процесу.

Істотніша дезінфляція спостерігалася лише одного разу — у лютому 1998 року. Чотири роки потому в лютому мали дефляцію. Але і тоді, і 1998-го лютневий рух роздрібних цін відбувався на тлі неординарних макроекономічних сценаріїв — фінансової регіональної кризи і майже двократного гальмування темпів економічного зростання, найменшого за всі його роки. Цього року в лютому відбулося скорочення темпу інфляції по відношенню до січневого показника у 3,5 разу. Таке спостерігалось лише 1998 року, коли лютнева інфляція поступалася за динамікою січневій у 6,5 разу. Можна констатувати, що листопадова 2003 року інфляційна хвиля згорнулася (1,9 відсотка — листопад, 1,5 — грудень, 1,4 — січень, 0,4 відсотка — лютий).

Усе це потребує відповіді принаймні на три запитання. Чому відбулося таке значне відхилення від прогнозу, який становив 1,4 відсотка? Які корективи дошляно внести до квартального і річного прогнозів? Якими мають бути дії Нацбанку для підтримки позитивних тенденцій руху споживчих цін у наступні місяці?

Відповіді на запитання

Хоча гальмування зростання цін очікували, але, схоже, недооцінили потужної дії антиінфляційних чинників. Чинники, які підштовхували зростання цін, діяли слабкіше, ніж передбачалося, зате чинники, які стримували зростання цін, — сильніше. Нагадаю лише, що економічне зростання відбувається вдвічі швидше, ніж за консервативним сценарієм Мінекономіки (за два місяці — 9 відсотків). Таке зростання породжує підвищений попит на гроші, й, природно, стерилізується розширена грошова пропозиція і останнього кварталу минулого року, і перших двох місяців. Отже, недовраховали ваги такого антиінфляційного «зачищення», яке по відношенню до грошової пропозиції підтримує бумове економічне зростання і відповідне збільшення попиту на гроші, гальмуючи і швидкість їх обернення, і, зрештою, інфляцію.

У лютому уряд продовжив консолідацію своїх фінансових ресурсів на депозитному рахунку в Нацбанку. Рахунок зріс на 1 мільярд 210 мільйонів гривень — на 16 відсотків за місяць. Це зменшило навантаження на ціни. Казначейство не посилює ефекту значного зростання монетарної бази, спричиненого купівлею валюти в резерви Національним банком. Отже, профіцит бюджету успішно нейтралізував те, що, здавалося б, мало вплинути на зростання цін у лютому. Нарощування монетарної бази з боку Нацбанку уряд не підкріплював, консолідуючи кошти на депозиті єдиного казначейського рахунку.

Потужним антиінфляційним чинником виявився курсовий сигнал від Нацбанку. Хоча чиста кредитна емісія на купівлю валюти істотно зросла, але вона не мала значних інфляційних наслідків, бо гривню, яку отримували продавці валюти, використовували здебільшого на інвестиції, а не на невиробничі споживання. Це менш небезпечно для цінової траєкторії, ніж поточне бюджетне споживання. Крім того, купівля валюти здійснювалася за міцнішим курсом, що давало її відносну економію, а головне — послаблювало інфляційні очікування споживачів і суб'єктів господарювання. Отже, цінова поведінка виробників та торгівців була під таким впливом Нацбанку, який нівелював інфляційні очікування.

Гривня зміцніла

На відміну від минулого року, у перші місяці нинішнього гривня зміцніла. Це мало подвійний ефект: крім інфляційних очікувань, відносно послаблявався, хоча і незначно, і попит на валюту. Вагоме значення мав і власне монетарний чинник. На рух споживчих цін у лютому все ще позитивно впливала монетарна політика останнього кварталу минулого року і, зокрема, структура грудневого збільшення грошової бази, в якій зростання видатків уряду супроводжувалося майже нульовим зростанням пропозиції грошей від Нацбанку, який більше продав, ніж купив валюту, і скоротив обсяги рефінансування. З урахуванням три-п'ятимісячного лага впливу монетарної пропозиції у лютому ліквідність відповідала зростаючому попиту на гроші в умовах підвищеної динаміки ВВП. Окрім того, Нацбанк зменшив обсяги рефінансування через підняття ломбардної ставки (під заставу цінних паперів) та «овернайтту», дещо ушлівнив резервні вимоги, виключивши частину каси з розрахунків резервів.

Більш поміркованою у лютому була «тарифна поведінка» природних монополій. Далися взнаки кроки щодо гальмування тарифів в енергетиці та регіональна стриманість у русі тарифів на комунальні послуги. Менше діяв і сезонний чинник. Очікували, що висока кон'юнктура розігріє ціни. Це і відбулося. Але що тенденцію майже нейтралізувала інша, яка гальмувала роздрібні ціни: зменшення швидкості обігу грошей у зв'язку з різким поліпшенням поточного рахунку платіжного балансу і рекордним зростанням ВВП. Крім того, торік розрив між зростанням оптових і роздрібних цін на користь перших зменшився до трьох проти 6,6 відсотка у 2002 році. Тому оптові ціни меншою мірою підштовхують у цьому році зростання роздрібних цін, ніж було, хоча розрив на користь динаміки оптових цін цього року зростає дещо загрозливими темпами для другого півріччя і наступного року.

Несподіванкою для багатьох експертів стало підтвердження заяв уряду про відсутність причин для зростання цін на хліб. Сезонне зростання цін було меншим. Імпортні товарні інтервенції на продовольчому ринку були вдаліші, ніж минулої весни. Зміцнення курсу гривні здешевлювало імпорту.

Чого чекати

Зросла вірогідність того, що за підсумками року матимемо інфляцію менш як 6 відсотків. Можна прогнозувати в лютому збереження динаміки випуску в індустріальному секторі на рівні 16—19 відсотків, а ВВП — 9,5—9,8 відсотка.

Підстав для ейфорії і самозаспокоєння немає. По-перше, уряд може втратити стриманість у своїх видатках у наступні місяці. По-друге, підвищення цін на м'ясо у другій половині року можна уникнути лише через імпорту та за умов високого врожаю і відповідного поповнення кормової бази. І тому в першій половині року стабільність цін на цьому сегменті продовольчого ринку буде дещо штучною у зв'язку з різким скороченням поголів'я. По-третє, зростання промисловості демонструє дуже високий темп, і оптові ціни зростають швидко і формують потенціал роздрібної інфляції на друге півріччя. По-четверте, тарифна проблема та її вплив на ціни не є вичерпаною. Національному банку за таких умов слід було б продовжити: а) політику поміркованого зменшення гривні за збереження сильноного платіжного балансу; б) утримання стабільної облікової ставки за оптимізації рефінансування і нормалізації резервних вимог, що буде достатнім стимулом для зростання і утримання балансу цін; в) у разі збільшення урядових втрат і збереження набраних темпів купівлі валюти не варто виключати деякого подальшого здорожчання рефінансування з профілактичною антиінфляційною метою.

Валерій ЛИТВИЦЬКИЙ,

радник Голови Нацбанку з питань макроекономіки.

Тарас ЧОРНОВІЛ: «Я у політиці з пелюшок»

ХТО Є ХТО

Із дос'є «ГУ». **ЧОРНОВІЛ Тарас В'ячеславович**, народний депутат України по 116-му виборчому округу (Львів). Народився 1964 року у Львові. Навчається у Львівському національному університеті ім. І. Франка за спеціальністю міжнародне право. Після служби в армії працював санітаром операційного відділення Львівської міської лікарні швидкої допомоги, заступником директора науково-видавничого підприємства «Мета», головним редактором видавництва «Стрім». До обрання до парламенту на довиборах у 2000 році — головним редактором незалежної громадсько-політичної газети «Час». Член партії «Реформи і порядок», Комітету ВР з питань державного будівництва та місцевого самоврядування, позафракційний. Одружений, має трьох синів. Захоплення — література, гірський туризм.

— **Відколи ви в політиці? І, звичайно, не можу не запитати: який вплив мав на вас батько?**
— Я вдячний своїм батькам, що вони розставили всі акценти ще з дитинства. Батька бачив дуже мало, оскільки політичні арешти та відсидки фактично цілком забрали його з мого дитинства. Батько був якимось певною мірою філологізованим, вимріяним образом, але водночас дуже реальним. Він завжди ніс у собі певний позитивний заряд. Мама — Олена Антонів — теж унікальна постать для Львова. Вона була активісткою у підпільній на той час греко-католицькій церкві, в солженіцинському фонді допомоги політ'язням. Коли запитують, відколи я в політиці, ка-

жу: з пелюшок. Коли батько працював на будівництві Київської ГЕС, під час обшуків у нашому домі він ховав свої рукописи та статті у мої пелюшки.
— **Який ваш найяскравіший спогад із дитинства?**
— Побачення з батьком, який наприкінці 60-х відбував перше ув'язнення на Вінничині. Мені було десь чотири роки, ми йдемо через велетенське поле соняшників, підходимо до височенного паркану з колючим дротом. Під час побачення батько сказав щось політичне. І в цей момент до кімнати увірвався якийсь кадебіст і дуже сильно кричав... Потім цей спогад трансформувався у мої пам'яті в ілюстрацію з творів Бориса Грінченка: цар-

ський жандарм і революціонер-народник.
— **У вас були якісь ідеологічні суперечності чи конфлікти з батьком?**
— Принципових ні. Хоча мені не подобалися деякі люди в його оточенні. Після здобуття незалежності України батько сказав: підводимо ризик і забуваємо все, що було. Багато з колишніх агентів КДБ опинилися у Народній Раді парламенту й потім зробили свою брудну справу. А я наполягав на потребі оприлюднити ті документи та прізвища. У нас були також деякі непорозуміння у релігійних питаннях. Але щоб демон-

струвати свою незгоду, треба бути людиною такого самого рівня. Я ж розумію, що таким не був і не є.
— **Але на довиборах 2000 року у Львові багато людей голосували за вас лише як за сина В'ячеслава Чорновола. Це не ображало?**
— На 90 відсотків це справді було голосування за сина В'ячеслава Чорновола, але мене пам'ятали як депутата обласної ради, керівника видавництва. Є також поняття політичних династій. Йти на вибори я вирішив сам після трагічної загибелі батька в березні 1999 року, коли зрозумів, що не маю права залишатися осторонь політики.
— **Чим відрізняється Тарас Чорновіл від В'ячеслава Чорновола?**
— Тарас не має за собою того морального багажу політ'язня, що був у батька, колосальної правозахисної практики, особистої харизми і образу людини-легенди. Я мушу зараз на кожному кроці дуже болісно відстоювати своє місце.
— **У минулому парламенті ви вийшли з фракції Руху, який підтримував вас на виборах, нині — з фракції Віктора Ющенка «Наша Україна». Багатьом важко збагнути такі переломні кроки...**

— Жодного перелому не було і немає. Я не змінив свої ідеологічні погляди чи мислення. Так само у 2001 році я вийшов із фракції Руху та увійшов до фракції «Реформи і порядок», де, на мій погляд, було більше адекватності до політичної ситуації та можливостей самореалізації. Нині я залишаюся позафракційним опозиційним депутатом. На наступних президентських виборах я не заважатиму Ющенку, проголосую за нього і агітуватиму інших. Але проведу таку алегорію: на дорозі застряг автобус, він буксує і не рухається з місця. Частина пасажирів тихенько дрімає і очікує, доки хтось під'їде, підчепить і кудись їх потягне. Частина — тихенько, щоб не висадив, лають шофера. Частина починає розкитувати автобус із середини, а хтось виходить і починає його штовхати. Поки що я нагадую ту людину.
— **А ви не хочете сісти у власний «автобус», створити власну партію?**
— Поки що це лише плани. Блок партій, створений лише під одну реальну дію — обрати Ющенка президентом, у нових умовах нежиттєздатний. Бо він не має достатньої ідеології. Немає її у влади. Тож потрібно будувати певну

ідеологічну основу, навколо якої зможуть об'єднатися політики.
— **А вам пропонували «пересісти в інший автобус», увійти до парламентської більшості?**
— Коли утворювалася більшість, мені пропонували суму, вдвічі більшу, ніж будь-кому коли-небудь в українському парламенті. Наскільки мені відомо, максимальний хабар був мільйон доларів, а мені пропонували два. Та коли я відмовився, перевели це на жарг. Останнім часом до мене з непристойними пропозиціями не зверталися.
— **Де зараз ваш дім — у Києві чи у Львові?**
— Я досі живу в готелі й не адаптувався до Києва — тут дещо інші моральні стандарти. Психологічно мій дім у Львові, але розумію: мені доведеться працювати в Києві, бо Львів нині, на жаль, помітно відстає у політичному і культурному плані. Так само належу до національно-демократичного крила, але шукаю своє майбутнє поза цим табором — нішу чистого правильного центрizmu, людей, з якими можна вибудовувати нормальні правила гри і національну державну ідеологію не лише для Заходу, але й для Сходу України.

Юліана ШЕВЧУК.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

До столиці можна не їхати

У Кіровограді першого вересня у філії Київського національного університету культури та мистецтв розпочнеться навчальний рік. Про це повідомив почесний ректор КНУКМ, народний депутат України Михайло Поплавський.
Він зазначив, що з проханням про відкриття філії до нього звернулася місцева влада. Зважаючи на те, що в очолюваному ним вузі найбільший відсоток студентів — кіровоградці, почесний ректор вирішив підтримати пропозицію земляків.
Навчання у філії буде платне, але дешевше, ніж у Києві. Викладатимуть у КНУКМ столичні професори та місцеві фахівці. Прийом юнаків та дівчат, які побажають навчатися музичному, театральному мистецтву, хореографії, перукарській справі, менеджменту готельно-ресторанного бізнесу та основам міжнародного туризму, розпочнеться через два-три тижні.

Олег БОНДАР.

Корисний досвід

Народний депутат В'ячеслав Кириленко (фракція «Наша Україна») відвідав Голопристанський та Скадовський райони, що на Херсонщині. Парламентарій обговорив з міськими головами, депутатами, а також з працівниками служби соціалістики та Пенсійного фонду питання соціальної політики та шляхи її удосконалення. Такі поїздки, переконаний депутат, дають змогу найкраще побачити роботу парламенту в «ужитковому» плані.

Алла БРУСИЛОВА.

На знімку: міський голова Голої Пристані Анатолій Негра (ліворуч) та народний депутат В'ячеслав Кириленко.

Фото автора.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ Про внесення зміни до статті 36 Закону України «Про статус народного депутата України»

Верховна Рада України постановляє:

1. Статтю 36 Закону України «Про статус народного депутата України» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 42, ст. 212) після слова «адміністративну» доповнити словом «кримінальну».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ, 19 лютого 2004 року.
№ 1520-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ Про внесення зміни до статті 15 Закону України «Про дорожній рух»

Верховна Рада України постановляє:

1. Частину тринадцяту статті 15 Закону України «Про дорожній рух» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 31, ст. 338) виключити.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ, 19 лютого 2004 року.
№ 1528-IV.

АНАЛІЗ. ПРОГНОЗ

Рушниця на стіні

Учора парламент заслухав інформацію Кабінету Міністрів про виконання програми діяльності уряду за 2003 рік. Власне рік роботи КМ закінчується лише 17 квітня. Тому така постановка питання звучить трохи дивно. По-друге, як розцінювати інформацію про діяльність: це звіт уряду чи не звіт? Яке рішення можна прийняти за підсумками цих слухань? Мають право чи не мають народні обранці підняти проблему востаннє довіри чи ні? Чи згодом звіт уряду буде таки заслухано? В усякому разі один із лідерів фракції «Регіони України» Сергій Ларін не виключає такого варіанту розвитку подій.

Водночас найвищий орган виконавчої влади підготував на розгляд народних обранців нову програму діяльності на поточний рік, затвердження якої має відбуватися у квітні, саме тоді, коли нинішній склад уряду втратить імунітет щодо свого майбутнього. Усе це дає чимало поживи для роздумів. Особливо на тлі політичної реформи і майбутніх президентських перегонів.

І представники парламентської більшості, й опозиція ведуть підготовку до найголовнішої події року. І кожен прагне використати проракунки і партнерів, і політичних опонентів.

Що може очікувати країну й пересічних громадян найближчим часом?

Маневри прем'єра

Останнім часом чимало політиків заговорили про Віктора Януковича як про єдиного кандидата на найвищу посаду в державі від парламентсько-урядової коаліції. Одним із перших сказав про це колишній Президент України, лідер фракції СДПУ(о) у парламенті Леонід Кравчук. Проте, схоже, кандидатура прем'єра не викликає захоплення в інших представників більшості. Зокрема, Валерій Пустовойтенко фактично спростував слова свого колеги. Поки що не чути і про скликання широко розрекламованого форуму демократичних сил, на якому мали назвати ім'я єдиного кандидата. Понад те, керівник депутатської групи «Народний вибір» Микола Гапочка в одному з інтерв'ю наголосив: президентство прем'єрові не потрібно. Особливо з огляду на політичну реформу.

Ще категоричнішим виявився політолог Володимир Маленкович, тісно пов'язаний з Банковою. На його думку, оскільки фігура глави держави перетворюється на арбітра, то потрібна відповідна людина. А Віктор Янукович на таку роль не може претендувати. Пан Маленкович пояснює це тим, що найкраще оточення прем'єра характеризує його як прихильника одного фінансово-політичного угруповання.

Водночас, на думку аналітиків, команда Януковича вже розпочала президентські перегони. В уряді є спеціальна група журналістів, яка закидає районні й обласні газети статтями про досягнення нинішнього складу Кабінету Міністрів, про життєвий

шлях прем'єра тощо. Не дивно, що у цій ситуації Прем'єр-міністрові доводиться думати і про ймовірну модель поведінки своїх партнерів по парламентсько-урядовій коаліції. Аби згодом усі його потуги не виявилися холостим пострілом. Саме тому команда керівника уряду і вирішила зіграти на випередження, щоб убезпечитися на майбутнє, а й усе-таки гідно позмагатися за найвищу посаду в державі. Отож народні обранці, причетні до парламентської більшості, дали згоду замість звіту заслухати лише інформацію про перебіг виконання урядової програми. Ще один хід — внесення до парламенту проекту чергової програми діяльності уряду — дозволяє забути про заслуховування звіту. Однак лише за однієї умови: якщо парламентарії погодяться на такий крок. Адже інформація — це ще не звіт уряду. І висловлять думку, що все-таки звіт потрібний. І — найголовніше — невідомо, чи вдасться затвердити нову урядову програму до внесення Верховною Радою змін до Основного Закону країни. Отож сьогодні надто рано говорити, що прем'єрові вдалося ліквідувати всі ймовірні небезпеки щодо свого майбутнього.

На розпутьях велелюдних, у гордій самоті

Власне нині складні маневри відбуваються не тільки в середовищі парламентсько-урядової коаліції. «Голос України» уже прогнозував ускладнення ситуації й у таборі опозиційних сил. І сьогодні вже дедалі менше залишається тих, хто ще вірить у єдиного кандидата в президенти від об'єднаної опозиції. Тож не дивно, що кожна з політичних сил, яка представлена у цьому таборі, починає вести свою гру. Переліс тому, що президентськими виборами життя не закінчується. Політики готуються водночас до наступних парламентських виборів, які можуть відбутися і значно раніше 2006 року.

Скажімо, комуністи й соціалісти беруть активну участь у зміні моделі влади, яка повинна перерозподілити владні повноваження між парламентом, урядом і главою держави. І не тільки тому, що їх не влаштовує модель напівавторитарної держави. Вони вис-

Мал. Михайла САЧКО.

тавили низку умов, головна з яких — проведення виборів народних депутатів за партійними списками. І в цьому є своя логіка: за умов будь-якого розвитку подій, у тому числі дострокових парламентських виборів, їхні партії знову будуть представлені у Верховній Раді.

Натомість «Наша Україна» і Блок Юлії Тимошенко все поставили на майбутні президентські вибори, на яких розраховують на перемогу. А тому обмеження президентських повноважень у їхні плани аж ніяк не входило. Отож у цьому й полягав їхній головний прорахунок. Нині обидва блоки шукають свою політичну нішу, щоб довести свої стратегічні плани до логічного завершення.

Чи не тому, скажімо, саме «нашоукраїнці» внесли проєкт постанови Верховної Ради про те, щоб у квітні заслухати звіт уряду про виконання програми діяльності. Аналітики стверджують: контакти між «регіоналами» і «Нашою Україною» тривають. Для прихильників Віктора Ющенка вигідно руками «більшовиків» висловити недовіру нинішньому складу Кабінету Міністрів і в такий спосіб розвалити чинну коаліцію. Або ж запропонувати Вікторові Януковичу сформувати нову більшість, до якої рівноправним партнером могла б увійти і «Наша Україна». Однак, схоже, партнери «Регіонів України» не поспішають зробити цей крок і допомогти Віктору Ющенку та його команді виправити помилки, що їх призупинили. Хоча суперечності у взаєминах парламентсько-урядової коаліції не тільки є, а й наростають. І не зроблять такого кроку доти, доки не буде прийнято нову редакцію Конституції. Шоправда, не можна виключати й варіанту, коли «більшовики» можуть запропонувати «Нашій Україні» приєднатися до них і зіграти в одній команді проти «регіоналів».

Електоральна любов, як і жіноча, — явище непостійне

Особливо з огляду на постійне зміщення позицій Віктора Януковича у майбутніх перегонах. Прем'єр-міністр успішно обійшов у опитуваннях соціологічних центрів лідера комуністів і поступово наближається до фаворита останніх років — Віктора Ющенка.

Проте поки що мало хто звертає увагу на одну обставину. Проти обох політиків за будь-яких обставин збирається голосувати кожний п'ятий українець. І ніхто не дасть гарантії, що ці цифри зменшаться, а не збільшаться. Особливо з огляду на те, що електорату набридають постійне протистояння, чвари і... навіть локальні постійні поразки на полі конституційної реформи.

Водночас свого слова ще не сказала й історія з появою у Києві колишнього кандидата на посаду російського президента Івана Рибкіна. Скандальна публікація в італійській газеті «Ла stampa» про російського журналіста Соловйова і його розмову з Борисом Березовським уже стала темою номер один деяких видань і телеканалів. Особливо слова про те, що Березовському потрібне було «ягнятко» для заклання, щоб можна було звинуватити Володимира Путіна в убивстві опозиційного політика. У зв'язку з цим на екрани повернулася і тема про вбивство українського журналіста Георгія Гонгадзе.

Однак, схоже, лише констатацією фактів тема не вичерпалася і варто очікувати її продовження. Недаремно хтось із великих режисерів минулого сказав, що коли в першому акті на стіні з'являється рушниця, то в останньому вона має вистрілити. Невідомо сьогодні лише одне: по кому?

Володимир КОРОЛЮК.

Довоєнний знімок Олександра

У роки Другої світової війни в концтаборах і гето загинуло і зникло безвісти майже 8 мільйонів мешканців України. 3,5 мільйона було евакуйовано в тил, до Німеччини депортовано 2,4 мільйона осіб, з яких 200 тисяч додому не повернулися. При цьому долі тисяч зниклих безвісти досі невідомі. І єдина служба в Україні, що з'ясовує долі членів роз'єднаних сімей, — Товариство Червоного Хреста. За словами президента ТЧХУ Івана Усиченка, служба розшуку товариства встановила місце перебування або з'ясувала обставини загибелі більш як 6 тисяч осіб, яких донедавна вважали зниклими безвісти. Встановлено майже 6 тисяч місць поховань... Тобто на могилах майже 6 тисяч наших співвітчизників уже немає надпису «невідомий»...

У родині Накорчемних було шестеро синів і одна донька. Троє старших пішли на війну. На Олександра прийшло повідомлення ще 1941 року, що пропав безвісти. Другий брат Анатолій партизанів, його поховили на Хмельниччині. Третій — Аркадій — був розвідником. Кілька поранень, контузій. А одного разу його взагалі поховали в братській могилі. Але не глибоко. Вибрався. Кажуть, десь на території чи то Чехії, чи то Словаччини є пам'ятник загиблим, на якому викарбувано його ім'я. Але він єдиний з-поміж трьох братів повернувся додому. І саме він у 1982-му зателефонував своїй сестрі Олені зі словами «Сашко знайшовся». «Я злякалася, — згадує Олена Климентіївна, — мало чого, адже війна була. Може, де в полон потра-

пив». З'ясувалося, Аркадій побачив у програмі «Час» сюжет про відкриття в італійському місті Гонзага пам'ятника італійському партизану і «російському льотчику». Італійця звали Альчиде Гараньяні (прізвисько Скарпоні), а льотчика — просто «руско» гарібальдіно Алессандро», тому що справжнього імені італійські учасники руху Опору не знали. Алессандро лише розповів, що в нього багато братів і одна сестра, і що він жив у місті, котре за тисячу кілометрів від Москви.

Отут варто зробити відступ і пояснити, чому сьогодні ім'я Олександра Накорчемного в місті Гонзага знають усі. Про те, що відбулося з Олександром після того, як його літак збили над Ростовом (саме тоді в Київ прийшло повідомлення, що він пропав безвісти), Олена довідалася лише через сорок років після війни. Був поранений. Потрапив у полон. Утік. Його знову піймали. До слова, утівав він чотири рази. Був у концтаборах у Польщі, Франції, Італії... Після останньої втечі приєднався до руху гарібальдійців. У ніч з 19 на 20 грудня італійські партизани вирішили взяти штурмом концтабір, який був у стінах школи. Першим до казарми забіг Олександр. Кажуть, він знищив майже 60 фашистів. Але шансів вийти звідти живим не було. Йому на допомогу поспішив Скарпоні, але його вбили ще на подвір'ї.

Тієї ночі з концтабору втекло більш як 600 ув'язнених. А тіло

Олена Шетилова (Накорчемна)

Олександра виставили в каплиці для пізнання. Уночі партизани викрали Олександра... Двох партизанів перепоховали з належними почесами лише після звільнення Італії. Тоді само вирішили нагородити двох героїв посмертно вищою нагородою Італії золотою медаллю «За військову доблесть». Але справжнє ім'я Скарпоні було відоме, і його нагороду віддали родичам. А хто такий гарібальдіно руссо?

«Брат, почувши цю історію, одразу вирішив, що це наш Сашко, — розповідає Олена Климентіївна. — Ми одразу збрали фотографії і відправили запит у Червоний Хрест». Відповіді не було довго. В Італії звіряли кожен факт, адже потрібно встановити ім'я національного героя. На той час у Гонзазі з'явився не тільки пам'ятник, а і вулиця імені Олександра. «До нас у Київ приїжджав командир батальйону 145-ї гарібальдійської бригади Оддіно Казолі. Дивився фотографії дуже довго. А потім сказав: «Дуже схожий». Вирішальним був вердикт лікаря, котрий констатував смерть Олександра і визнав у змученому полонами обличчі молодого льотчика, який дивився з довоєнних фотографій.

Далі події розвивалися стрімко. Сьогодні вже і в сусідньому місті Реджіо-Еміліо (де також партизанів Олександр) є вулиця, яку назвали на честь героя. А точніше, на честь його батька, за те, що виховав такого сина. Звучить це так — вулиця «Климентєвич»... Скринька з кийською землею припаяна до меморіальної плити мавзолею, на якій викарбувано ім'я вже не безіменного героя. Мерія міста Гонзага вирішила клопотати про присудження Олександрові Накорчемному золотої медалі. Тоді ж, у 80-х, почався обмін делегаціями. В Італію їздили родичі Олександра, і зустрічали їх там не лише партизани і представники мерії, а й ті, кого звільнили тієї грудневої ночі.

У Києві італійську делегацію приймала Південно-Західна залізниця. Адже до війни Олександр був залізничником і працював у депо Київ-Пасажирський. І коли на батьківщині довідалися про його подвиг, то вперше в Радянському Союзі посмертно присвоїли звання почесного залізничника.

Сьогодні контакти припинилися. «Не знаю, чому, — бідається Олена Климентіївна. — Я намагалася налагодити зв'язок через Посольство Італії в Україні. Але марно». Не знає Олена Климентіївна і того, на-

Меморіал у місті Гонзага
Товариство Червоного Хреста України продовжує пошук людей, що зникли під час Другої світової війни, родичів загиблих, допомагає знайти місце поховання жертв війни.

Зокрема, служба розшуку ТЧХУ розшукує родичів солдатів (у списку), що загинули під час Другої світової війни та поховані на цвинтарі Леусден поблизу м. Амерсфоорт (Нідерланди): ПЕТРЕНКО (ПЕТРІЄНКО, ПЕТРИЧКО) Петро, уродженець с. Яструбщина, що на Сумщині. Справа №49038/14; БАКАЛО Георгій, народився 25.10.1920 в с. Бакумівка, що на Полтавщині. Справа №49039/14; ДОРШЕВСЬКИЙ (ДОРЖЕВСЬКИЙ) Іван, народився 25.07.1906 на Дніпропетровщині. Справа №49040/14; СОРОМАЧ (СОРОМАЧ) Іван, народився 15.04.1900 на Дніпропетровщині. Справа №49041/14; СЕВЕНЧУК Іван, народився 27.07.1921 в місцевості Альт-Мунталь. Справа №49042/14; НЕСТЕРЕНКО (НЕСТЕВЕНКО) Іван Б., народився 16.08.1911 в с. Олександрівка, що на Сумщині. Справа №49043/14; КЛЕМОНЯ (КЛЕМОНІЯ, КЛИМОНІЯ, КЛИМОРОВ, КЛИМЕРОВ) Семен, уродженець с. Біле, що на Харківщині. Справа №49044/14; ІВАНОВ Андрій, народився 15.07.1922 в м. Київ. Справа №49045/14; СОКОЛОВА Катерина, народилася 28.09.1924 в с. Дубровка Київської або Житомирської областей. Справа №49046/14; СТАРОДЕДОВ Іван, уродженець Луганської області. Справа №49047/14; ШЕВЧЕНКО Іван, народився 3.12.1908 на Чернігівщині. Справа №49048/14; ЛЕБЕДІВ Іван, народився 23.12.1919 в м. Миколаїв. Справа №49049/14.

01004, Київ, вул. Пушкінська, 30.

городили Олександра медаллю чи ні. Італійські партизани вже давно писали, що справу цю вирішено і запитували, чи одержали в Києві нагороду. А ще Олена Накорчемна хоче забрати документи і речі Олександра (зокрема, значок почесного залізничника) з музею Вітчизняної війни. «Після ремонту вони опини-

лися в запасниках. Віддам краще до музею залізничника», — розмірковує Олена Климентіївна. Цей рік для Олени Шетилової особливий. У грудні виповниться 60 років, як у чужій Італії загинув її старший брат. Термін чималий. Проте подвиг строку давності не має. Наталія ФІЛІПЧУК.

Чи створять німці нове диво?

Пенсіонери дотепер залишаються найзахищенішою частиною населення

ЯК У НИХ?

Німецька держава «соціального благоденства» довго була гордістю нації і прикладом для наслідування в інших країнах. Частка соціального забезпечення у валовому суспільному продукті ще недавно становила тут майже 30%. З обсягом соціальних послуг — 1,1 трильйона марок на рік! Приблизно третину їх спрямовували на виплату пенсій і понад одну п'яту — на передбачене законом страхування на випадок хвороби.

Нація не без підстав пишалася своєю системою соціального захисту, котра перетворилася в своєрідну «священну корову», що її ніхто не смів зачіпати. Хоча аналітики попереджали: суспільство починає проїдати більше, ніж заробляє. Але від звичного хорошого важко відмовитися. Тому будь-які втручання уряду в «святе» викликали протести населення. Доти, поки не гримнув грим: у пенсійній касі утворилися діра в 10 млрд. євро. Правлячій коаліції — соціал-демократам і «зеленим» довелося запропонувати суспільству все-таки зменшити споживчі апетити.

Страхуються всі!

Батьком широкого соціального забезпечення у Німеччині став рейхсканцлер Бісмарк, котрий наприкінці XIX століття, під час бурхливого розвитку промисловості, що супроводжувався збільшенням числа робочих місць з низькими зарплатами, практично примусом заснував офіційне страхування. Не через жальсть: велика кількість бідних завжди небезпечна для влади. Він також планував створення лояльного до уряду класу державних пенсіонерів з наданням йому матеріальних переваг. Цього не вдалося зробити, але натомість 1900 року ухвалено закон про пенсійне страхування, що став основою сучасного пенсійного забезпечення. Бісмарк зобов'язав і роботодавців робити внески до пенсійних кас за своїх працівників, і їх самих. З'явилася обов'язкове державне страхування, куди, крім громадян, робила внесок ще й держава, а підприємства почали створю-

вати фонди страхування для власних працівників. Тепер у Німеччині можна застрахуватися від усього. Особливе місце займає пенсійне страхування — основа соціального забезпечення. Усі працівники мають передбачене законом пенсійне страхування. Хто не підлягає обов'язковому страхуванню, може укласти добровільний договір. Внески — 19,5% від суми заробітку — вносять у касу порівну: роботодавець і найманий працівник.

Договір поколінь

Один із китів соціального забезпечення у Німеччині, як, власне, і в Україні — добровільний договір поколінь. Його сутью є хоча й не зафіксовані письмово, але наявні в реальності відносини між активним поколінням, що займає у процесі виробництва й відраховує кошти в пенсійні каси, з одного боку, і людьми похилого віку, що одержують пенсію — з другого.

Система проста, але функціонує за однієї умови: безпинна народжуваність. Але неймовірно стало реальністю: держава переживає демографічну кризу. Майже чверть громадян Німеччини — люди віком від 60 років і старші. У 2040 році ця група становитиме вже 40% населення країни. Тобто дедалі більше молодих людей змушені надавати інтенсивніше працювати для утримання стариків.

Унаслідок цих причин і зовсім незалежно від поганого кон'юнктури, а також високого рівня безробіття каси соціального забезпечення зазнають дедалі більших складнощів. Приміром, пенсійні каси нараховують 32 млн. членів, що платять внески. Водночас вони виплачують пенсії понад 19 млн. осіб. Торік вони виплатили 228 млрд. євро, а надходжень отримано лише 223 млрд. Дефіцит погашено з резервних коштів. Проблема не лише в тому, що фінансові запаси майже вичерпані, а й у тому,

що уряд має переказати пенсійним касах 50 млрд. євро субсидій. Це, до речі, є однією з причин дефіциту державного бюджету.

Німецькі пенсіонери старшого покоління люблять згадувати колишні часи. Велика пенсійна реформа 1957 року зробила пенсії залежними від загального розвитку доходів: вони постійно збільшувалися відповідно до підвищення середнього заробітку найманих працівників. Тобто стали динамічними, а німецьких пенсіонерів на морських узбережжях було набагато більше, ніж молодих відпочивальників. Реформування пенсійного страхування відбулося також у 1972 і 1990 р. Але вже і в ті часи з'явилися перші тривожні дзвінки. А надто у зв'язку з нафтовою кризою 1973 року, коли за короткий час один мільйон німців втратили роботу. Хоча уряд і робив спроби зберегти рівень соціальної підтримки, та стало очевидно, що слід було б перейти до набагато скупішої «викрійки» соціальної мережі.

У роки економічного дива, що почалися в 50-х і закінчилися до кінця 60-х, система соціального страхування розширювалася. Це призвело до того, що мережа соціальних страховок стала занадто широкою. Ключовими подіями стали пенсійна реформа 1957 року і запровадження соціальної допомоги в 1961-му. Але ніхто не міг припустити, що всього кілька років потому вся ця система почне розвалюватися.

«Недобрий» Шрьодер

Фахівці розуміли, що реформи неминучі. Але жоден уряд не ризикнув втрутитися в перебіг подій. Зробити непопулярний крок випало кабінету Герхарда Шрьодера. Наприкінці минулого року затверджено пакет заходів з метою ліквідувати дефіцит бюджету пенсійного фонду, що становить 10 млрд. євро. Визначено і ключові пункти довгострокової ре-

форми пенсійного забезпечення. Діру в пенсійних касах буде закрито насамперед за рахунок самих пенсіонерів. Не вдалося уникнути й того, чого всі побоювалися: тепер розмір пенсійного внеску становитиме не 19,5%, а 22%. Подейкують, що пенсійний вік, котрий нині становить 65 років, може підвищитися до 67 років. Це рішення торкається 19 млн. осіб.

Уперше в Федеративній Республіці пенсії не буде підвищено, а Герхард Шрьодер увійде в історію Німеччини як канцлер, що зважився на скорочення пенсій. Причина в тім, що пенсійна система, якою так пишалися й у якій так були упевнені німці, з'ясувалося, не в змозі справитися одночасно з двома кризами — економічною і демографічною. І уряд Шрьодера не знайшов іншого виходу, як заощаджувати на пенсіонерах. «Урізування» не такі вже й великі, але вони викликали бурю протестів. Уперше за всю післявоєнну історію ФРН пенсії фактично зменшаться — на 0,85%. Зокрема й тому, що пенсіонери відтепер платитимуть повний внесок за страховку з догляду. Державні дотації, призначені для підтримки пенсійного фонду, вже цього року почнуть поетапно скорочуватися. Доведеться відмовитися і

від багатьох інших, котрі стали вже звичними і щорічними, добавок до пенсії. Це, за задумом самих пенсіонерів, забезпечить поповнення пенсійної каси 10 млрд. євро, що їх бракує.

Кажуть, батьки соціальної ринкової економіки розраховували, що реалізовувати їх задум буде суспільство, всі члени якого свідомо й старанно трудяться. Вони не уявляли, що в ньому з'являться дві величезні армії — безробітних і одержувачів соціальної допомоги, утримувати які дедалі складніше. Експерти твердять, що нинішня економічна система Німеччини, зокрема соціальна, досягла межі свого розвитку. Те, що в часи рейхсканцлера Бісмарка здобуло Німеччині репутацію однієї з передових індустріальних держав світу, сьогодні виявляється джерелом небезпеки для її економіки. Та чи Бісмарк у тому винен?

Німецькі пенсіонери, незважаючи на те, що вони і досі залишаються найзахищенішою частиною населення, нездоволені політикою уряду в сфері соціального захисту. Нинішнім працюючим німцям, якщо вони хочуть жити так само добре, як попередні покоління, слід створювати власне нове економічне диво. Чи вдасться? Принаймні вони дуже старуються.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Хто хоче у відпустці лише розважатися, той не обере Конопківку, що в Тербовлянському районі на Тернопільщині: сюди приїжджають по здоров'я. Тутешні мінеральні джерела відомі вже понад 200 років. Їхня диво-водиця, що її називають у легендах і переказах святою, живою і мертвою, справді має унікальні лікувально-оздоровчі властивості. Санаторій «Медобори», розташований у дивовижному за красою геолого-ботанічному заповіднику, повною мірою використовує безцінні дари природи, допомагаючи недужим позбавитися від різноманітних захворювань. Він пропонує широкий спектр лікувально-оздоровчих і профілактичних процедур.

Про те, як лікують у «Медоборах» водою (і не лише нею), розповідає головний лікар Василь МАРТИНЮК.

— Василю Івановичу, досі мені здавалося, що до бальнеологічних оздоровниць їдуть люди похилого віку та з «букетами» різноманітних хвороб. А в «Медоборах» я побачила чимало молодих пацієнтів. Вони теж приїхали лікуватися?

— Останнім часом приїжджають до нас для профілактики, бо великій кількості захворювань можна запобігти. Хіба обов'язково допускати, щоб у нирках чи сечовому міхурі утворилося каміння, видалити яке без проблем непросто? Чи не легше повимивати їх з організму на стадії так званого пісочку? Зробити це можна навіть з приємністю, пройшовши профілактичний курс лікування у «Медоборах». І не лише водою з наших джерел, а й, приміром, «живим» нефільтрованим пивом. Чимало пацієнтів обирають саме таке лікування: це вживання і самого пива, і ванни з нього, й обгортання з меду й пива — своєрідні маски для всього тіла. Не менший ефект забезпечує використання торфогрязі, яка, крім того, що має лікувальні властивості, слугує омолодженню шкіри. Тож чимало пацієнтів, зокрема жінок, їдуть до нас ще й за красою.

— Яких захворювань можна позбутися у «Медоборах»?

— Ми лікуємо, зокрема, захворювання

опорно-рухового апарату (ревматоїдні артрити, остеоартрити, поліартрити, остеохондрози), периферичної і центральної нервової систем (радикуліти та неврити), шлунково-кишкового тракту та печінки (гастрити, виразкова хвороба, коліти, холецистити, гепатити), шкіри (екземи, псоріаз), легеневої системи, м'язів і сухожиль (стани після переломів, міозити, тендовагініти), серцево-судинної системи (гіпертонія, судинні неврози, хронічні тромбофлебії). Оскільки «Медобори» є навчальною базою Тернопільської медичної академії, її співробітники розробляють для нас нові методи відновного лікування, надають пацієнтам консультативну й лікувальну допомогу.

Коли б у «Медоборах» був лише один лікувальний чинник, то тут уже можна було б оздоровлюватися. А ми маємо їх чотири: два види води, торфогрязі та лікувальна глина. Поєднуючи ці безцінні дари природи, можна позбавити хворого багатьох захворювань.

— Ви сказали, що в «Медоборах» лікують також глиною?

— Саме так. Цей метод медичною мовою називається болюсотерапія. Поруч із санаторієм є родовище лікувальної глини, тож не скористатися таким подарунком природи бу-

ло б просто гріх. Хоч запровадили ми таке лікування лише торік, воно має вже багато прихильників. У глині є практично всі хімічні елементи, потрібні організму, до того ж у пропорціях і поєднаннях, які найкраще ним засвоюються. Вона, приміром, активно всмоктує шлаки, токсини, гній у разі запальних процесів. Але глина здатна не лише поглинати, а й утримувати на своїй поверхні бак-

терії, віруси, різні компоненти розпаду тканин організму, виконуючи роль своєрідної токсичної пов'язки. Усуваючи мікроби та токсини, вона активізує імунні процеси, сприяє оновленню клітин, зміцнює організм. Крім того, ми переконалися, що глина чудово розсмоктує різноманітні ущільнення, а також рубці, які залишаються після опіків і хірургічних операцій.

Що не зазнало глобальної реконструкції

На Керченському стрілочному заводі згадують роки безгрошів'я, страйків, занепаду як страшний сон

Ажурна дзвіниця з дзвоном, витіюваті ліхтарні опори зразка XIX століття — оновлено-стародавні символи Керчі зайняли своє місце так органічно, немов перебували тут завжди і не було ніякого лихоліття... Та ні! Воно боляче вдарило. А з'явилися ці міські прикраси як знак відновлення і самої Керчі, і купленого майже три роки тому основного виробництва металургійного комбінату. Тепер це трійця: ТОВ «Керченський стрілочний завод», підприємство з виготовлення емальованої посуду і деколю «Емаль і К», і, власне, КМК. Ось стрілочний якорз і подав місту знак нового життя. «Нові українці»-донеччани з Міжрегіонального промислового союзу вдихнули життя не лише в виробництво, завдяки йому стало воно налагоджуватися в ролинах керчан-заводчан. Тепер згадують роки безгрошів'я, страйків, занепаду як страшний сон. Очолив стрілочний Геннадій Бурцев.

Інженер-шахтобудівельник — його спеціальність після закінчення Донецького політехнічного, керуючий трестом «Донецькшахтобуд» — його остання посада перед роботою в Міжрегіональному промислово-союзі. Звичайно, опір відчув повною мірою, адже він — новий, молодий, шахтобудівельник, приїжджий, його родина і нині в Донецьку... Мабуть, усім цим і докоряли б йому, якби не працював, не почав системно оптимізувати, налагоджувати, модернізувати виробництво. Адже при ньому з більш як півтора мільйонними борга-

ми у зарплаті — повний розрахунок протягом року і двох місяців. Борг залишився лише на КМК. І його сплачують. Були часи, коли кваліфіковані робітники йшли з підприємства через занепад. А скільких скоротили? 320. Але ось зараз на стрілочному працюють 1300, на «Емалі і К» — 900, на КМК — 250. І все тому, що робота є, зарплата. А скоротили «порожні місця» — непотрібні управлінські ланки. Помолодшав колектив на 15 років, тому що залучали необхідних фахівців з вузів, співробітничали з центром зайнятості. Середня зарплата на заво-

ді — 680 гривень. Звісно, у ливарників, фрезерувальників, верстатників широкого профілю вона значно вища, а вже різальники металопрокату ще заможніші будуть. І молодь йде, освоює рабінничі спеціальності, дихає в потилицю асам, та так, що «незаперечним авторитетам» доводиться кидати шкідливу звичку «не просихати» — інакше, дивись, молоді хлопці 22—23 років, що вже відчули прокат, «обійдуть тебе на коло» і... зійдеш з дистанції. Тож дружини цих асів вдячні керівництву: змусили непутящих чоловіків не вихвалитися майстерністю, а працювати. І, як мовить-ся, без шуму і пилу.

Ну а що зробили на підприємстві, щоб не на склад працювати, а щоб продукція була затребувана ринком? Нічого незнаного досі. Зробили го-

ловне — підвищили якість продукції. І для цього, не пошкодувавши грошей, придбали експрес-лабораторію: за хвилину визначає 16 параметрів якості лиття.

З величезної вогнедишної тритонної електропечі висувається ківш й одразу беруть пробу. Поки ківш переміщається на конвеєр, де рухаються футеровочні (така спеціальна вогнетривка піскова суміш) форми, аналіз готовий. І ось сталевар уже на розливі. Красива робота. Якщо просто дивитися. Тонка і важка, якщо робити. Сергію Філонову, потомственому сталевару, Олександрові Гончарову, сталевару, Анатолію Нікітіну, підручному сталевара, за роботою яких нам довелося спостерігати, відомі всі тонкощі металевої душі. Що вона міцніша, то краща. Оце і є головний козир стрілочного. Мають і сертифікат відповідності якості в системі УкрСЕПРО Держстандарту України. Адже раніше, до нового життя, постачали керченські «стрілки» лише на промислові підприємства, де навантаження на під'їзні колії не таке величезне, як на залізниці. А тепер 80 відсотків продукції Керченський стрілочний завод постачає «Укрзалізницю», і це в уже близькій перспективі десятки мільйонів гривень плюс ринок Білорусі, Росії, Литви, Естонії, Казахстану, Італії. Ні, тут не відмовилися від старих номенклатури і лиття. Просто для різних залізничок пропонують свій товар: для магістральних з високою вантажонапруженістю і підвищеними осьовими навантаженнями, для колій сортувальних станцій і під'їздів промзон, для гірничо-збагачувальних комбінатів і вугільних басейнів, шахт і рудоуправлень, переводи для міського транспорту. Ось і ллють «деталі» — від одного кілограма до десяти тонн.

Та хоч би там як, а серце будь-якої залізнички — стрілочні переводи. Щоб точність їх роботи була така сама як швейцарських годинників, на заводі затіяли глобальну реконструкцію: виставили технологічні лінії — зварювальний потік, хрестовинний, металопрокат. На кожній відпрацьовано технології, що дають змогу забезпечити високу якість продукції.

Побудували й оснастили ще одне виробниче приміщення, почали реконструкцію п'ятитонної сталеплавильної печі. У кожному цеху — автономна котельня, спеціальні освітлення, опалення. Зрештою, життя влихнули в ці колись індустріально похмурі стіни столітнього велетня.

Бурцев — дуже зайнята людина: завантаження-відвантаження, платежі-замовлення, контроль-облік, — якого, здавалося, не розговорити, якщо одразу відтанув, коли мова зайшла... про «піонерський табір».

— Ми втратимо його, — з досадою каже Геннадій Єгорович, — якщо з волі кримської влади його передадуть відділу освіти, адже грошей у них немає навіть для ремонту даху в дитячому садку, завод лагодив. А в таборі в нас оздоровлюються діти працівників заводу, там п'ятиразове харчування, всі умови для відпочинку і спорту. У заводському профілакторії в нас по 40 чоловік щомісяця набираються здоров'я. У дитячий спортшколі — 220 вихованців, маємо й дорослу футбольну команду «Войковець»...

Стадіон завод утримує якнайкраще, є де хлопцям тренуватися, та так, що чудову п'ятірку відправили до донецького футбольного клубу. А ще двоє кращих, півзахисники, вже грають за збірну України. Навчали їх тут, у Керчі, тренери з Донецька... І треба було бачити просянене обличчя нашого героя з маленькою статуеткою футболіста — золотого хлопчика в руках!

Ні, це не хлоп'яцтво, не примха. Адже і заводські ветерани не забуті — всім допомагають. Прості і такі, що часто легко втрачаються в нашому метушливому житті, людські цінності — ось що не зазнало реконструкції на стрілочному.

Проводять у Керчі міський конкурс, де вшановують людей справи. Називається «Золотий грифон» (грифон в античній міфології — фантастичний крилатий лев з орлиною головою). І справа аж ніяк не в нагородах, а в отих, що часто легко втрачаються в нашому метушливому житті, людських цінностях...

Світлана ПИСАРЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

МАГІЯ ЗЕМЛІ

— Надворі ще холодно, а в деяких відділеннях санаторію — аромати трав і меду. Це також для лікування?

— Авжеж! Ми намагаємося застосовувати якомога більше багатств довкілля: різнотрав'я, продукти бджільництва — маємо власну пасіку. Натрій-хлоридну йодобромну й мінеральну сірководневу воду призначаємо для дозованого внутрішнього вживання, ванн, різноманітних зрошень, торфогрязі — для апікацій чи гальваноапікацій, тампонів. А багатий рослинний світ (ми живемо в екологічно чистій зоні) використовуємо для фіто- й ароматерапії. Спелеотерапія (випари соляних розчинів і випари вуликів) слугує для оздоровлення органів дихання. За потреби робимо хворим озокеритопарафінові аплікації. Разом з нетрадиційним лікуванням застосовуємо й сучасні методи фізіотерапії.

— Які саме методи?

— Крім півотерапії, про яку я вже розповідав, наша оздоровниця може похвалитися ще однією оригінальною методикою, котра не застосовується більше ніде в Україні. Це — іпотерапія (лікування верховою

їздою). Ви, мабуть, знаєте, що коні мають також чудову енергетику. Коли кінь рухається, то вершник чи вершниця, щоб утриматися на ньому, мають «тримати» м'язи. Тобто змушують їх працювати. Ідучи верхи, людина, навіть коли вона не може сидіти, а лише лежати, одержує своєрідний масаж, внаслідок якого відновлюються втрачені повністю або частково зв'язки центральної й периферичної нервової систем. Осільки процес лікування відбувається на свіжому повітрі, то пацієнт одержує ще й своєрідну кліматотерапію плюс позитивні емоції. Звісно, кваліфіковані інструктори, спеціально навчені коні, відповідна амуніція — задоволення не з дешевих. Тому санаторій поки що застосовує іпотерапію під час літнього періоду, коли сюди приїжджає найбільша кількість хворих.

— Тож, виходить, у «Медоборах» зовсім не застосовують медикаменти?

— Я переконаний, що організм людини здатний самотужки впоратися з усіма болячками. Ніколи не поспішайте вживати медикаменти (звичайно, я не кажу про критичні ситуації). У санаторії ми майже не застосовуємо «хімію», а лише чинни-

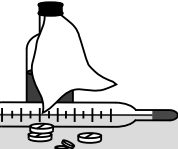

ки, подаровані природою. Таке лікування ефективне, бо максимально мобілізує всі сили людини на боротьбу з хворобою,

«вчить» самостійно її долати.
Інтерв'ю взяла
Валентина ПИСАНСЬКА.
Київ — Конопківка.

«ЛІКАРНЯНИЙ ЛИСТОК»

— Здрастуйте, безплатний лікарю! — Здрастуйте, безнадійно хворий!

Раковий корпус

ДІАГНОЗ

Злоякісна пухлина — не вирок, а... боротьба за виживання. Її успішність багато в чому залежить від фінансової заможності пацієнта

На сьогодні в парламенті заплановано спеціальні слухання на тему «Онкологічні захворювання в Україні. Проблеми і шляхи подолання». Лікарі-онкологи вважають, що програма «Онкологія» не може бути датована 2003—2006 роками. Боротьба з раковими захворюваннями не обмежиться цим терміном. Фахівці наполягають на постійному рядку в бюджеті на потреби онкохворих (за аналогією з фінансуванням, приміром, національних програм з цукрового діабету).

Статистика:

Щорічно у 160 тисяч співвітчизників діагностують злоякісні утворення, 75 тисяч помирають від онкологічних захворювань. На онкообліку сьогодні перебувають майже 800 тисяч осіб.

Проблема онкологічних захворювань виходить далеко за рамки медичної. Завдання фахівців, за словами головного онколога Києва Геннадія Олійниченка, — знайти оптимальні шляхи лікування онкозахворювань, підняти соціальну значущість цієї недуги («ракова» смертність посідає друге місце у світі після серцево-судинних патологій).

Фахівці відзначають, що сьогодні в нашій країні немає єдиних стандартів лікування онкохворих (у цивілізованому світі вони є). Кожен регіон лікує, як вважає за потрібне. Лікує, виходячи не з потреб у необхідному комплексі допомоги у разі того чи іншого захворювання, а зі своїх можливостей.

Відомо, що хворобі легше запобігти, ніж лікувати. З огляду

на це столичний онколог апелює до доцільності профілактичних оглядів. За жаль, систему профоглядів практично знищено. Хоча така випробувана в медпрактиці система не вимагає великих витрат. Для її реалізації, на думку Геннадія Олійниченка, потрібні кваліфіковані кадри і використання інструментальних методів дослідження. Тоді ефективність профілактики онкозахворювань може становити до 70 відсотків. Сьогодні вона не перевищує і 20 відсотків по Україні.

Головний онколог Києва вважає, що всі ми маємо право і на гідне життя, і на гідну смерть.

Вітчизняне ноу-хау в галузі онкології

За звичайного системного введення хіміопрепарат діє досить короткий час. Українські вчені розробили низку методик із внутріартеріального впливу препаратів, завдяки чому пухлина піддається впливу препаратів постійно протягом тривалого періоду часу (до 5—6 днів). Водночас підвищується концентрація хіміопрепарату в пухлині. Цей метод дає позитивний результат, зокрема під час лікування раку шлунка і раку печінки.

Проте варіативна медицина — рідкість для вітчизняної системи охорони здоров'я. Перший ук-

раїнський хоспіс створено на базі Київської міської онкологічної лікарні. Там онкохворим надають безкоштовну соціальну медичну допомогу.

Завідувач кафедри онкології Національного медичного універ-

ситету професор Ігор Щепоткін стверджує, що онкологічний діагноз — це не вирок. Сьогодні близько 50—60 відсотків онкохворих виживають. Щоправда, за певних відкриттів і досягнень у галузі сучасної онкології, що дають можливість збільшити виживання людей зі злоякісними пухлинами, не всім по кишені дороге лікування. Приміром, боротьба з раком молочної залози на початковій стадії коштує 1,5—2 тисячі доларів, на третій — до 20—30 тисяч...

Поради лікаря

Фруктово-овочеве різноманіття — в меню

На думку професора Ігоря Щепоткіна, та реклама, що ми бачимо на біг-бордах з написом «Паління може спричинити рак», у нормальної людини викликає роздратування. Дивлячись на таке рекламне попередження Міністерства охорони здоров'я, навряд чи хтось кине курити. Однак є нескладні правила, дотримуючись яких можна самому проводити профілактику онкологічних захворювань.

***

● Щодня слід вживати в їжу щонайменше п'ять різних овочів і фруктів. Йдеться про різноманіття меню, а не про екзотику. Зовсім не обов'язково їсти апельсини, авокадо і ківі.

ОГОЛОШЕННЯ

Господарський суд Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) ухвалою від 26.01.2004 року по справі № 10/312 відкрив процедуру санації Товариства з обмеженою відповідальністю «Шишаки-Будкомплекс» (38000, Полтавська обл., смт. Шишаки, вул. Будівельна, 5, ЗКПО 03581316, ІПН 03581316304, № св. 23848989, р/р 26009100198425 в ПОФ АППБ «Аваль» м. Полтава, МФО 331605.

Керуючим санацією Товариства з обмеженою відповідальністю «Шишаки-Будкомплекс» призначено керівника боржника генерального директора ТОВ «Шишаки-Будкомплекс» Ясківця Михайла Олексійовича.

Розпорядником майна ТОВ «Шишаки-Будкомплекс» призначено Брюховецького Олександра Володимировича (ліцензія № 249739 від 19.10.01 р.).

Вимоги кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з моменту опублікування оголошення.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) 28.01.2004 р. порушив справу № 42/11Б про банкрутство Дочірнього підприємства «Калінінське Автотранспортне Підприємство — 11490» Відкритого Акціонерного Товариства «Донецькавтотранс» м. Горлівка код ЄДРПОУ — 05461154, юридична адреса: 84613, м. Горлівка, Донецька область, вул. Горлівської дівізії, 48. 28.01.2004 р. введено мораторій на задоволення вимог кредиторів. Р/рахунок 26005305552687 в БО «Калінінське» ф. АК ПІБ м. Горлівки, МФО 334464.

Розпорядником майна по справі № 42/11Б призначено арбітражного керуючого Матлаєва Олексія Івановича, ліцензія № 315451.

Заяви кредиторів приймаються Господарським судом Донецької області протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) від 03.03.2004 р. у справі № 21/56-25/94 дочірнє підприємство «Енергоатом-Тепло» Відкритого акціонерного товариства «Енергетична компанія «Енергоатом» (71500, Запорізька обл., м. Енергодар, промислова зона, а/с № 47, код за ЄДРПОУ 23285560, р/р № 2600200116 в ЕФ ВАТ Банку «БІГ Енергія», МФО 313764) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором ДП «Енергоатом-Тепло» ВАТ «ЕК «Енергоатом» призначений Роман Сергій Георгійович, ліцензія серії АА № 047781 (71500, Запорізька обл., м. Енергодар, вул. Скіфська, буд. 18, кв. 9).

Господарський суд Волинської області (м. Луцьк, пр. Волі, 54 а) Постановою від 16.02.2004 р. по справі № 4/87-Б визнав банкрутом Науково-виробниче сільськогосподарське підприємство «Техагросервіс» (с. Радомисль, Луцького району, код 30539900) та відкрив ліквідаційну процедуру, ліквідатором призначено арбітражного керуючого Темчишина В. П. (м. Луцьк, вул. Світла, 5/3), ліцензія АА № 630072 від 25.11.03 р.

Постановою Господарського суду Сумської області (40477, Суми, вул. Рибалка, 2) від 29.01.2004 р. у справі № 6/59 ТОВ «Інтехсервіс» (код ЄДРПОУ 14010545, адреса: 40030, Суми, вул. Петропавлівська, 63) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Загороднього Сергія Васильовича, ліцензія АА № 520104 від 28.05.2003 р. (01030, Київ, вул. М. Коцюбинського, 4Б, оф. 2).

Постановою господарського суду Донецької області по справі № 3/197 6 від 24.02.2004 р. визнано банкрутом КСП «Широкий» (83072, м. Донецьк, вул. Квиринга, 1-а, код ЗКПО — 00848109).

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Кондратьєва М. В., ліцензія № 249779 від 19.10.2001 р. Претензії приймаються протягом 30 днів з дати публікації оголошення.

Постановою Господарського суду м. Києва від 01.03.04 р. по справі № 23/716-6 ТОВ «Загарава», м. Київ, вул. Новопокровська, 60, код ЄДРПОУ 30151737 визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором банкрута призначено Дранченко В. М. (ліцензія № 680093 від 11.12.03 р.), адреса для лістування: 04074, м. Київ, а/с 73.

Міжнародна громадська організація «Міжнародна Ліга захисту прав громадян України» повідомляє про втра-ту оригіналів наступних документів: Свідоцтво про реєстрацію об'єднання громадян № 1599 від 22 березня 2001 року, Довідку № 2542/01 про включення до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України та статут організації.

Господарським судом Хмельницької області (справа № 4/214-В) 25 лютого 2004 року визнано банкрутом ВАТ «Агрохім» (код 05491347, який знаходиться за адресою 32325, обл. Хмельницька, Кам'янець-Подільський район, с. Гуменці, Р/р 26000713 в Каменець-Подільській філії АППБ «Аваль», МФО 315171) та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатор — Головатка Марія Дмитрівна, ліцензія № 049502 від 27.11.2001 року. Адреса: 32300, обл. Хмельницька, м. Кам'янець-Подільський, вул. Соборна, 4, офіс 417, Аудиторська фірма «Марія».

Господарським судом Одеської області (65032, м. Одеса, пр. Шевченка, 4) за заявою Березівської МДП в Одеській області та Управління пенсійного фонду України в Березівському районі Одеської області порушено справу про банкрутство № 21/214-03-8416 ТОВ «Заря» (67320, Одеська область, Березівський район, с. Анатолія, вул. Центральна, 36, код ЄДРПОУ 30628932, р/р 260043148 в Одеській обласній філії АППБ «Аваль», МФО 328351).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Аймедова В. К., ліцензія серії АА № 249862 від 22.10.2001 р.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня подання оголошення.

Господарський суд Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) порушив справу № 8/44 про банкрутство Приватного підприємства «Устивицьке» (38315, с. Устивиця В. Багачанського р-ну Полтавської області, ЗКПО 03772358, МФО № 2600917043 в ПРУ КБ «Приватбанк» м. Полтава, МФО 331401.

Справу порушено 03.02.2004 р. і введено мораторій. Розпорядником майна призначено Рибаченко М. П., ліцензія 719762 від 16.01.2004 р.

Господарським судом Донецької області (83048, Україна, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушена справа № 33/56 про банкрутство ТОВ «Карбон» (85740, м. Докучаєвськ, Промзона, територія АТП-0566, п/р 26002959676562 у ДФ ПУМБ м. Донецьк, МФО 335537, ЄДРПОУ 30393770).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Хом'якову Ірину Володимирівну (83055, м. Донецьк, вул. Р. Люксембург, 2Б, оф. 301 ліцензія АА № 497783, видана 15.03.2002 року Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції країни). Заяви кредиторів приймаються в місячний термін.

Господарським судом Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушено справу 21/31 про визнання банкрутом Товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірма Мелітопольський» (72354, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, с. Трудове, вул. Радянська, 12). Код ЄДРПОУ 00846333. Поточний рахунок 2600330011349 в МФ АКБ Укрсоцбанк. Розпорядник майна арбітражний керуючий Іщенко В. Д. (м. Мелітополь Запорізької області, пр-т Б. Хмельницького, 87, 55), ліцензія АА № 250004.

Господарським судом Полтавської області 26.01.2004 року порушено справу № 8/35 про банкрутство ВАТ «Луценко», с. Свічкарево Кобеляцького р-ну, Полтавської області, код ЄДРПОУ 00412292, р/р № 26004178415001 в Кобеляцькому відділенні Кременчуцької філії КБ «Приватбанк», м. Кобеляки, МФО 331531.

Розпорядником майна призначено Рибаченко М. П., ліц. № 719762 від 16.01.2004 р., смт. Диканька, вул. Фурманова, 8. Заяви кредиторів та потенційних санаторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Від ведучої

Хтось сказав, що у світі є речі, яким варто бути відданим. Наприклад, кава. А є такі, з яких не варто, та й не хочеться, глузувати. Нині в нашій сторінці усе буде поважно й шляхетно. Сьогодні «Далі буде» розповість про те, що безперечно заслугоує на повагу. Ніяких посмішок, навіть у бік чудернацьких захоплень і найдивовижніших випадків.

Ірина БУЛАНЕНКО.

ТУРНІРИ

Як житній оберіг французьку булку переміг

Нашу команду запросили до паризького пекарного центру

Фіни, турки, росіяни, румуни, французи, поляки — учасники відбіркового туру світового змагання пекарів — були вражені смаком наших пампушок, коровай, житніми і пшеничними паляницями із запашною скоринкою... На відбірковий тур конкурсу серед країн Східної Європи, котрий цього разу відбувся у Санкт-Петербурзі, українську команду запросили вперше. Але організатори: Всесвітня асоціація пекарів та відома французька фірма, що займається виготовленням дріжджів та полішувачів для тіста, — були у захопленні від новачка.

Як розповіла представниця команди, член журі конкурсу, голова Хмельницької асоціації пекарів Надія Погосян, змагання проводились у трьох номінаціях. Чернівчанин Іван Мотреску пік хліби. Окрім свого національного, мав представити ще п'ять видів. Журі звертало увагу на зовнішній вигляд, використання у турецькій борошнійой компонентів, суворе дотримання технології і навіть вихід готового продукту із кілограма сировини. Помилка у кілька трамів — серйозний прорахунок. Та найбільше всіх вразив смак українського хліба.

Киянину Ігорю Тютякалу довелося переконувати і технологів, і гурманів, що українська здоба не гірша за французьку булку. Кожна із п'яти країн-учасниць мала спекти хлібну емблему свого народу в номінації «Скульптура із тіста». Не відняти екзотики у турецькій борошнійой мечеті чи юрти на фоні суворого фінського пейзажу. Але те, що за вісім годин зіпшила з тіста киянка Ольга Іваненко! На тонко помережаний рушник майстриня поклала коровай і «Кобзар». А ще — оберіг із соняшників, маківок, колосків, калини... Досвідчені конкурсанти для цього завдання припасли всякі технічні новинки — спеціальні пензлики й циркул. Смак української паляниці так полонив журі, що команду-дебютанта було запрошено на стажування до найвідомішого серед фахівців паризького пекарного центру. Звісно, є там чому повчитися, але й нашим пекарям є що показати.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

ЗНАЙ НАШИХ!

Колючий велетень

Мешканка Рівного Людмила Миколаївна Никитюк, затята квітникарка, бідкається: що робити у своїй квартирі з кактусом, який виріс на 2 метри 75 сантиметрів. — Хоч стелю пробивай, — жартує жінка, яка з любов'ю доглядає цього колючого велетня. Дехто з перехожих, дивлячись у вікна її квартири, сприймає кактуса за ялинку і дивується, чому господарі тримають в оселі її цілий рік.

Фото Ростислава МИРОНЮКА.

«Смарагдова поема»

стала національним парком

Легендарна уманська «Софіївка», перлина ландшафтно-паркового мистецтва України, стала Національним дендропарком. Створений у 1796 році, парк є не лише музеєм рукотворної природи. Він жива легенда великої любові, котра пережила її творця графа Станіслава Потоцького та його красуню-дружину Софію. Підземна річка Стік, озера, фонтани, гроти, екзотична флора — все це гімн природі, людині і гармонії.

Щороку приїжджають до Умані сотні тисяч туристів. «Софіївка» чарівна у будь-яку пору року. Хто хоч раз побував під її таємничими шатами, той завжди прагнудите повернутися до неї, щоб насолодитися вічною красою.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

ДАЛІ БУДЕ

ВИСТАВКИ

Одяг у Тарасовому стилі

У Миколаївському краєзнавчому музеї триває виставка українського народного одягу «На Україні милій...», яка розкриває літературні образи, створені Кобзарем, через колекцію одягу та побутових речей, зібраних на теренах Миколаївщини. 300 експонатів експозиції розміщено в окремих тематичних відділах. У кожному відображається картинка з життя українців різних поколінь та ілюструється уривками з творів Шевченка. Особлива гордість хранителів музею — клавир опери «Катерина», написаний нашим земляком Миколою Аркасом у 1897 році.

Миколаїв.

Олена ІВАШКО.

Леви, кава та дівчата по-львівськи

Де ще можна запросити незнайомку на філіжанку кави

ПОГЛЯД

Помалу зменшуючи швидкість, потяг наближається до Львова. Тук-тук. Тук-тук. Тук-тук. Колеса відмічаються на стиках рейок. Але, здається, додався до звичного ритму ще один: ваше серце мимоволі намагається достукатися до серця міста, до якого ви потрапляєте вперше. Або навіть не вперше, але після тривалої розлуки. Як ти тут, Львове, без мене? Побачити Париж і вмерти. Можливо, й так. Але... Побачити Львів і не вмерти. Чому б і ні? Натомість скласти про нього свою казку-легенду.

Львів занесено до культурної спадщини ЮНЕСКО. Львів'яни називають його містом тисячі і одного лева. Скам'янілі постаті царя звірів ви побачите на майданчиках, у вуличках та провулках, на подвір'ях, подіумах і постаментах. Леви охороняють будинки, державні установи, партійні штаби, музеї, школи, бізнесові резиденції та представництва транснаціональних корпорацій. Служба. Але не встигнете ви звикнути до левів кам'яних, як життя знову приємно дивує. То львівські левіци — живі й життєрадісні, привітливі та усмінені — змусять забути про те, що вам аж ніяк не сімнадцять, і що у вас були конкретні плани в цьому місті. Де ще можна дозволити собі знайомитися з привабливою панянкою, запропонувавши їй прогулятися цвинтарем? А у Львові це цілком природно і навіть стильно, алже мова про Личаківський цвинтар. Його алеями можна не лише прогулюватися, розмірковуючи про філософські категорії, а, скажімо, читати вірші дами серця. Вірші, звісно, викарбувані на могильних плитах, але яка то поезія!

Або де ще можете запросити незнайомку на філіжанку кави? В більшості тих міст, які не-Львів, слова такого не віда-

Фото Дмитра КЮЧКА (Укрінформ).

ють — «філіжанка». А головне — незнайомка може виявитися справжньою поціновувачкою кави, а в тих містах яка кава?

Але ми такі відволікаєся. Серйозний турист має цікавитись історією, архітектурою та пам'ятками міста? Отже, слухайте екскурсовода, котрий уже не раз делікатно поглядав на вас. Щоб захистити рідні землі від загарбників, галицько-волинський князь Данило Галицький збудував замок на Княжій горі (в наш час гора Високий Замок), назвавши його ім'ям сина — Льва Даниловича. Високий замок — лісиста гора, така собі унікальна місцева туристична Мекка. Невідомо, чи залишаться у серці вид на місто, що відкривається з її вершини, а підйом на гору, будьте певні, з пам'яті не зітреться —

захоплюючий, цікавий і трудомісткий процес.

Відчуті дух славетного міста можна й прогулюючись стародавніми вулицями Львова. Дефілюєш цими вузенькими змійками, вимощеними бруківкою та оточеними з двох боків високими будинками, і, здається, потрапляєш в середньовіччя. Нехай і ненадовго, бо ось мигнув нікелем новітній автомобіль, повернувши до реальності. Він здається тут зовсім чужим.

Так і складається у кожного своя, неповторна казка про Львів. Місто з відтінками на різні випадки життя, різними смаками та ароматами, мелодіями та мотивами.

Тетяна ТИХОНОВА.

Незвичайний друг — лоза

Офіцер-сапер знає, чому болить голова

ЗАХОПЛЕННЯ

Звідкіля взявся поганий настрій? Як відлікуватися від недуги? Відповіді на ці питання, впевнений чернігівець Костянтин Ермоленко, можна знайти за допомогою лози.

...У дивовижні властивості лози офіцер-сапер повірив у Криму. Років з 13 тому його призначили виконувачем обов'язків енергетика військової частини. Передали господарство без схем, карт підземних комунікацій. Попросили їх відтворити. Як? Підказав місцевий житель: «А спробуй лозу. Вона все покаже, що лежить під землею». Костянтин Олексійович не дуже повірив у це. Але коли взяв до рук електрод і зігнув його літерою «Г», він «заговорив». За короткий час прилад дав відповіді, де лежать електродроти, телефонні кабелі.

Можливості методу біолокації захопили офіцера. Він став вивчати відповідну літературу, експериментувати. З'ясовується, не тільки звичайна вербова лоза, а й мідяна, алюмінієва дротина може бути посередником у пізнанні того, що приховане від людського ока. У Криму, де чимало проблем із водою, Костянтин Олексійович допоміг знайти місця, де тепер стоять 25 колодязів з чудовою джерельною прохолодою!

Фото автора.

З 1993 року офіцер не заходив жодного разу до поліклініки. Каже, теж лоза радить.

— Ставиш їй запитання, а вона відповідає «так» або «ні», відхиляючись відповідно до мене чи від мене. У такий спосіб, — пояснює цей феномен мій співрозмовник, — людина отримує код доступу до інформаційного поля неосфери. У ньому записано всю інформацію про минуле, нинішнє і майбутнє.

Нині Костянтин Олексійович у від-

ставці, перебрався до Чернігова. Потоваришував з археологами і допоміг їм визначити місце розташування старовинної друкарні Троїцько-Іллінського монастиря. Склад карту найбільш небезпечних ділянок для руху транспорту в обласному центрі. Коли у ДАІ дали йому фактаж про аварії у місті за 2002 рік, так вони... практично всі сталися у місяцях, відмічених дослідником аномальних явищ.

До послуг Ермоленка часто звертаються приватні фірми, які будують житло, офіси. Він визначає, чи будуть вони у благополучному місці, які є гео-, техногенні зони на майбутніх будівельних майданчиках.

— З допомогою біолокації треба розставляти і меблі у кімнаті, — каже Костянтин Олексійович. — Адже людина може вкоротити собі віку лише тому, що спить у місці перехрестя енергетичних зон. Є таке гарне народне спостереження: там, де лягла собака, будуй хату, а де сіла сорока — копай колодязь, — зазначає він. —Тварини краще відчувають ті життєдайні зони.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів. На знімку: Костянтин Ермоленко перевіряє, чи є у квартирі аномальні зони.

Кілька секунд з вампіром

ДМИТРОВІ ІСТОРІЇ

Зустрілися ми одного разу з товаришам попити пива і поговорити про життя. Увечері, уже збираючись розходитися по домівках, ми зупинилися біля входу в метро. Раптом я помітив, що мій друг різко замовк і, втупивши погляд кудись повз мене, став блідим, як жінка з косметичною маскою на обличчі. Він був схожий на слона, який побачив мишу в мультфільмі «Навколо світу за 80 днів». Коли я обернувся, здається,

волосся на голові в мене теж заворушилося. Малолюдною вулицею до нас наближалася постать, в якій замість очей сяяли два величезні зелені диски. «Боже! Я більше ніколи не буду пити пиво, забуду всі анекдоти про тещу і всю зарплату віддам дружині, якщо цей вампір люб'язно піде геть», — думав я і взагалі ладен був пообіцяти все, що завгодно.

Нашим організм вчовевидь того вечора не пощастило. Після неймовірного страху їм довелося пережити ще

більший напад сміху. Тому що секундою пізніше все стало на свої місця: вулицею йшла мила дівчина (наскільки ми змогли роздивитися її при світлі ліхтаря). Винуватцем усьому було світло, що падало на лінзи її окулярів. Вони відбивалося

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА

під таким кутом, що ми бачили тільки два вогненні кола. Це тривало кілька секунд, але забути їх нам, мабуть, не вдасться ніколи.

Від сміху, що пролунав, дівчина здригнулася і поспішила обійти нас протилежним боком тротуару, мабуть, подумавши, що-небудь негарне. Але ми не стали нічого пояснювати їй. Емоцій цього вечора було задостить.

Ваш ФІГУРНИЙ.

